

DE KATHOLIEKE PERS

ORGAAN VAN DE

NEDERL. ROOMSCH-KATHOLIEKE JOURNALISTENVEREENIGING

Correspondentieadres der Redactie: S. BRUIJSTEN, Wilhelminastraat 101, Den Haag.

Administrateur: J. H. A. SCHUURS - Spoorsingel 34b, Rotterdam

ABONNEMENTSPRIJS:
f 2.50 per jaar

VERSCHIJNT MAANDELIJKS

ADVERTENTIEPRIJS:
f 4.— per 1/12 pagina

Ledenvergadering

van de Ned. R. K. Journalisten-Vereeniging

op Zondag 23 October, 11½ uur precies, in Hotel *Terminus* te Utrecht.

Voorloopige Agenda:

1. Opening door den Voorzitter.
2. Jaarverslag secretaris en penningmeester.
3. Rapport Financieele Commissie en benoeming eener nieuwe Commissie.

Na afhandeling van deze punten zal aan Mr. A. Baron van Wijnbergen op zijn verzoek gelegenheid gegeven worden tot het inleiden van een vertrouwelijke gedachtenwisseling in verband met de a.s. verkiezingen.

Te 1 uur *Pauze*, waarna te 2 uur voortzetting der vergadering.

4. Bestuursverkiezing: a. In de vacature-Nieuwenhuis; b. Voor de periodiek aftredenden Vesters, Galesloot en Thomassen.
5. Excursie.
6. Retraite.
7. Perscongres.

Gedurende de *Pauze* zal er gelegenheid bestaan tot gezamenlijke lunch. Dringend bevelen we aan, ter bevordering der collegialiteit, daaraan zooveel mogelijk deel te nemen.

Leden, die voorstellen willen indienen voor deze vergadering, zenden die zoo spoedig mogelijk in bij den secretaris.

Het Bestuur.

Statuten.

Dezer dagen is de Koninklijke goedkeuring op onze statuten afgekomen, zoodat onze vereeniging nu in alle rechten treedt, daaraan verbonden. Binnenkort hopen we ze volledig af te drukken.

Verantwoordelijkheid.

Er bleek ons, dat er misverstanden zijn gerezen over de verantwoordelijkheid van hetgeen in de „Kath. Pers” voorkomt. Ter voorkoming van verdere vergissingen deelen we dus even mee, dat de bestuursleden, al wat ze schrijven, met initiaal teekenen. Alles, wat niet op die manier gekenmerkt is, komt voor rekening van den centraal redacteur, wiens naam in den kop van ons blad staat.

J. B. VESTERS.

L. G. geeft in „Opgang” volgende teekenende schets van onzen voorzitter, welke we hier meenen te moeten overnemen, ook al weten we, dat hij er niet van gediend is.

„Hij staat in den lintjesplas, J. B. Vesters, de katholieke journalist, die persman is elke seconde van zijn heelen langen dag.

Journalisten plagen een beetje meewarig uit te zien naar den lintjesregen, zooals zij zelf deze onderscheidingen-per-traditie een tikje oneerbiedig betitelen.

Maar toen Vesters de laatste jaren werd voorbijgegaan en niet viel onder de officieele neerdruppelingen, toen waren het diezelfde journalisten, die alle andere onderscheidingen, welke wel waren verleend, straal negeerden, om zich bezig te houden met een onderscheiding, welke niet was afgekomen, — roemlooze nalatigheid — terwijl zij toch niet achterwege had mogen blijven.

Zoo zijn ze die katholieke scribenten — vaak tergend dwars tegen den draad in.

Eén troost was er: het was Vesters' eigen schuld, zijn vervloekte eigen schuld.

Een lintje kreeg gemakkelijk wie er naar hengelde en hengelen naar een lintje, of welke onderscheiding ook — dat vloekt met heel de natuur van J. B. Vesters, die zich met de geheele wereld onverdroten en zonder spaarnis bemoeit, terwille van de goede zaak, maar zelf het liefst ongemoeid wil zijn gelaten en daarnaar al zijn streven en werken, heel zijn vruchtbare leven heeft ingericht.

Hij staat onder den lintjesregen: Benoemd in de Orde van Oranje Nassau, Officier, J. B. Vesters, Vught, voorzitter van de Katholieke Journalisten Vereeniging.

In Vught daar woont hij en daar vindt hij zijn ont-

spanning — al werkende trouwens! — eenige uren daags in den huiselijken kring. Voor het overige is zijn ontspanning zijn werk, en daaraan is het grootendeels te verklaren, dat Vesters in de bladen, van welke hij de hoofdredactie heeft — thans Huisgezin en Volkscourant — steeds zoo bewonderenswaardig bij is. Eén van de geheimen van zijn journalistiek werk, succesvol bij gratie van hooge roeping, is, dat hij aldoor werken blijft, steeds de wereld overziet, zich niets anders gunt en alle bevrediging weet te vinden in wat hij zich in journalistieken drang tot doel heeft gesteld.

Vesters' arbeid ligt door heel zijn leven heen geëteekend en in hem komen alle gaven voor den katholieken journalist te zamen.

Litterair niet alleen in de critiek. Hij wist volksverheffing te brengen door zijn vele volksromans, in den tijd, toen het jachtende krantenleven, al is Vesters zelf de kalme nuchterheid in persoon, hem nog niet geheel en al in beslag nam.

Niets ontgaat hem in den lande. In zaken van landsbestuur heeft hij zijn gewaardeerd oordeel. In de politiek weegt zijn meening zwaar en in de sociale schommelingen van onzen tijd toont hij een benijdenswaardige evenwichtigheid.

Vesters en Henri Hermans, zij moeten in de katholieke arbeidersbeweging terzelfdertijd worden genoemd. En bij Vesters is dan dit groote onderscheid, dat hij niet is de voorvechter, die in parlement, in conferentie en in redevoering leiding geeft. Vesters zit op zijn redactie-post en geeft van daar de leiding, laat zich niet meeslepen door rhetoriek, hoe weldoordacht ook dat wezen kan — hij behoudt zijn Vestersche en spreekwoordelijke nuchterheid en is wars van alles wat hem uiterlijk uit zijn voegen zou willen lichten.

En zoo werkt hij, dag in dag uit, voor tienduizenden.

Die nuchtere journalistieke zin, en die onmiddellijke gereedheid met zijn oordeel! Vesters zelf lacht daar wel eens om: Wij, journalisten, hebben ons oordeel immers altijd en direct gereed, zoo zegt hij, en ons oordeel is immers altijd goed en af, voegt hij er dan ironisch bij. Maar geen doet het zoo puntig als hij en van geen ook wordt alles zoo verdragen, omdat Vesters altijd keurig blijft in den vorm, al is hij er niet minder scherp om.

Om uiterlijkheid geeft Vesters niets. Zijn bril staat bedenkelijk scheef voor zijn oogen en hij draagt er liever een van nikkel of ijzer, dan dat hij zich met een gouden laat coiffeeren. In vergaderingen? Zooals die van de katholieke kiesverenigingen? Klein van stuk duikt hij weg onder zijn vele kennissen, die hem toch weten te vinden en daar zit hij dan, met een eenvoudig pèpke in zijn mond, een builtje tabak in een van zijn binnenzakken wegmoffelend.

Sinds eenige jaren huist de hoofdredacteur van „Het Huisgezin” in een modern kantoor. „Dat hebben ze me gegeven!” zoo verontschuldigt hij zijn tip-top behuizing. Als hij maar een stoel en een tafel met een paar niet al te waggele pooten heeft, en de attributen van zijn journalistieken observatie-post er bij — dan kan de rest hem al zeer weinig maken.

Vesters heeft zijn lintje. Hij is Officier.

Dat doet deugd aan heel katholiek Nederland, aan

alle katholieke journalisten, aan den katholieken journalistenstand, ook aan de niet-katholieke persmannen zonder twijfel, omdat zij, hem citeerend, hem ook met waardeering lezen.”

De Katholieke Pers in Binnen- en Buitenland.

Zelfs den oppervlakkigen toeschouwer is het duidelijk, dat de Katholieke Pers in Nederland de laatste twintig jaren aardig uit de kluiten begon te wassen. In de diepte en in de breedte is de aanwas verblijdend. Vooral de ouderen onder ons weten er van mee te praten, hoe zoo menig blad van de sukkelperiode tot een bloeitijdperk is gekomen.

Kunnen wij in dit opzicht ons zeker met andere landen meten, toch valt er ook in menig ander land een verblijdende vooruitgang te constateeren. Voor zoover we het gebied kunnen overzien, is er geen land, waar onze pers achteruitging. Daarentegen zijn er andere, waar een grondige verbetering begonnen of in 't verschiet is. Met name in de Donaulanden begint men blijkbaar energiek toe te tasten, zooals binnenkort beschreven wordt. In Duitschland staat de Katholieke Pers, meenen we, er zoo ongeveer voor als de onze. Wat Frankrijk betreft, daar voeren de katholieken een moeilijken strijd tegen de sensatiepers en zullen ze nog veel moeten ophalen. Toch lijkt er de toestand reeds beter dan tien, vijftien jaar geleden. De perstoestanden in de overige Romaansche landen zijn moeilijker te overzien, maar ook Italië, dat politiek de splitsing meer en meer doorvoert, schijnt er niet kwaad voor te staan. In Spanje heerscht voor ons een chaos. Maar een langdurig onderhoud met een Spaansch geestelijke-journalist schonk ons dezen zomer de overtuiging, dat de principieel-Katholieke pers er stevig aanpakt en dan ook met reuzenschreden vooruit gaat. Uit Polen bereiken ons vage geruchten omtrent betere grondslagen, waarop de Katholieke Pers gaat steunen. België worstelt tegen een machtige liberale pers, maar de oprichting van een blad als de *Standaard* geeft daar toch goeden moed voor de toekomst, mits de eensgezindheid er niet te zeer gaat lijden door de Vlaamsche kwestie. Het „Recht voor allen” mocht daar voortdurend bestudeerd worden.

Van de overige landen interesseeren ons vooral nog de Angelsaksische, waar de principieele verhoudingen ons zoo bijzonder vreemd voorkomen. Zelfs al houden wij er rekening mee, dat het liberalisme en socialisme daar van een ietwat zachtaardiger makelij is dan hun vastelandsche neefjes, kunnen wij er ons toch niet goed indenken, dat het gebrek aan principieele vakverenigingen en pers op den duur bevorderlijk kan zijn aan onze beginselen. Zijn de Angelsaksische Katholieken dan van een taaier constitutie, is hun geloofskracht zóó sterk, dat zij andersdenkenden zullen meeslepen in plaats van meegesleept te worden? Mogelijk zien we de zaken geheel verkeerd, maar we vreezen, dat onze geloofsgenooten ginds maar al te zeer berouw zullen hebben, dat zij zich niet principieel organiseerden en wapenden. Is het, wat de pers betreft, niet een al te ongelijken strijd met een paar Katholieke weekbladen op te tornen tegen de mach-

tigste grootpers der wereld, die, al mag ze dan gematigd heeten, toch geïnspireerd wordt door liberale ideeën? Hoe het zij, de Engelsche en Amerikaansche Katholieken zullen zelf wel uitmaken, of en wanneer zij met een Katholieke dagbladpers zullen uitkomen. En, we twijfelen er niet aan, *als* zij het noodig achten, zullen ze flink voor den dag komen. Dat is het ras eigen.

Kunnen we alzoo over den groei onzer pers overal roemen, tevreden zijn we natuurlijk nergens. Overal kan nog machtig veel gewerkt worden. Waarvan men dan ook danig overtuigd is. Br.

De Krant en de Menschen.

H. J. Stratemeyer heeft in Den Gulden Winckel een artikel geschreven over de Krant en de menschen. De schrijver wil in het bijzonder wijzen op de verhouding tusschen het dagblad en zijn lezers en den invloed van de laatsten op het eerste, ook wat betreft de taalvormen.

Hij wijst op de haast, waarmee het werk aan een dagblad moet worden verricht, waar geen verandering in te brengen is, en gaat dan voort:

„Tijd om tekstveranderingen te maken is er niet. Daarom dient de goede journalist er voor te zorgen, zijn werk zóó te maken, dat het geen veranderingen meer behoeft. En de meeste bona fide vaklui hebben het daarin gebracht tot een werkelijke virtuositeit, die wel wat meer mocht worden gewaardeerd.

Den meesten last op dit stuk ondervindt de verzorger van een dag- of weekblad (want ook vele weekbladen worden in snel tempo beredderd) van de medewerkers op verschillend gebied, voor wie het schrijven voor de drukpers geen dagelijksch werk is, en die daardoor schrikkelijk kleinzeerig zijn, zich nog gekrenkt achten als een corrector in hun copy noodzakelijke verbeteringen maakt. En dan de „ingezonden stukken.”

Het is een uitzondering als een redacteur een ingezonden stuk ontvangt, dat hij zonder grondige revisie kan doorzenden naar de zetterij. Elke journalist, die eenige redactie-ervaring bezit, heeft menigmaal verbaasd gestaan over de wijze, waarop menschen, zelfs menschen met een maatchappelijke positie, „die voldoende lager onderwijs” en veel meer dan dat hebben genoten, de taal bezigen als voertuig der gedachten. Ik zwijg nu maar over den stijl; die kan elke lezer zelf in het van grove fouten gezuiverde stuk controleren.

Er is in de latere jaren een kennelijk streven merkbaar in meer dan één dagblad om aan dat morsen met woorden een einde te maken. Vooral in de korte opsomming van het belangrijkste nieuws, waarmee vele bladen hunne lezers gerieven, wordt een prijzenswaardige beknoptheid betracht. Maar 't zal toch nog een heelen tijd duren, eer een krant 't tegenover zijn lezers durft verantwoorden, eenvoudig mede te deelen, dat de Minister van Onderwijs een school bezocht, zonder in uitvoeriger bericht nog eens te vermelden, welke hoofdamtenaar Z.Exc. daarbij vergezeld, door wien Z.Exc. in de school werd ontvangen en dat met belangstelling kennis werd genomen, enz., enz. En

zoodra er „namen” genoemd worden van personen, die bij de een of andere plechtigheid „werden opgemerkt”, behoort er inderdaad moed toe eenige daarvan te schrappen. Want de heiligschennende redactie riskeert dan, dat hij den volgenden dag een brief van den niet-vermelde en een standje van zijn chef op den koop toe ontvangt.

Twee groote belemmeringen zijn er voor den redacteur, die door vereenvoudiging tot verbetering van zijn dagblad wil komen: ten eerste de nieuws-agent-schappen, correspondentschappen en occasionals, die door een omhaal van woorden en niet ter zake doende bijzonderheden hun berichten interessant en — geldwaardig maken; ten tweede de officieele lichamen, die, trots alle mogelijke ministerieele en andere waken, maar niet kunnen nalaten, hunne mededeelingen te hullen in een wade van onnoozele stadhuiswoorden. Gewoonlijk ontbreekt de tijd daarvan een beknopt en duidelijk uittreksel te maken. Weglaten kan men ze niet en dus — zoo maar er in! En dan hoort de redacteur, die al ploeterend alweer een nummer van het dagblad heeft helpen verschijnen, voor de zooveelste maal de vriend-feitentooner opmerken: dat „de krant weer zoo suf was”.

Ingezonden.

Twee ridders.

Geen collega, mijnheer de redacteur, die niet zal instemmen met den gelukwensch, door U tot onzen voorzitter en collega Laudy gericht ter gelegenheid van de koninklijke onderscheiding die zij mochten ontvangen. Intusschen, collega Laudy, hoe verdienstelijk journalist ook, is niet als zoodanig, doch als letterkundige geridderd. Dat neemt niet weg, dat wij het ons tot een eer mogen aanrekenen een letterkundige in onze rijen te tellen, die zulk een onderscheiding werd waardig gekeurd.

Met collegialen handdruk.

S.

De Retraite.

Baarn, 1 Sept. '21.

Waarde Collega J.

Je stukje is me — 't is een heel antiek beeld — uit het hart gegrepen. Ik was al weken lang van plan in denzelfden geest wat te schrijven. Ellendige laksheid is oorzaak, dat ik het tot nu toe naliel. Ik wacht geen dag met mijn adhaesiebetuiging in te zenden. Het nummer van „De Katholieke Pers”, dat ik zoo juist ontving, is gedateerd 31 Augustus. Vandaag is het 1 September. En vandaag nog gaat dit epistel op de post, om je kond te doen, *dat ik meedoe*. Hoe eer hoe liever! Ik piekerde er juist over om nog eens een zielebad te gaan nemen. Maar bij welke categorie moest ik me aansluiten?..... Dat is een bijna onoplosbaar vraagstuk. Maar wij, Roomsche journalisten, kunnen best onder ons een flinke retraite vol maken. Wie doet er nog meer mee? Waar een wil is, is een weg. Ik ben van de partij.

Z.

Behalve van collega Z. ontvingen wij nog twee, zegge en schrijve twee adhaesiebetuigingen, buiten het

bestuur, met het retraiteplan. 't Spreekt vanzelf, dat wij zóó niet in ernst aan het organiseeren van een retraite kunnen denken. Kom, wie geeft zich nog bij den secretaris op? Een simpel kaartje is voldoende en de naam wordt bijgeschreven op de lijst van deelnemers in principe aan de eerste journalisten-retraite.

UIT DE VEREENIGING.

Bestuursvergadering.

Zaterdag 17 September vergaderde het Bestuur te Utrecht. De heer Thomassen was afwezig wegens ongesteldheid. Aanstonds bij de opening nam de voorzitter het woord, om namens zijn medeleden den heer Vesters hartelijk te complimenteeren met de hooge onderscheiding, hem te beurt gevallen door de benoeming tot Officier in de Orde van Oranje Nassau. Spr. constateerde, dat deze onderscheiding een eer is zoowel voor onze vereeniging en de katholieke journalisten in 't algemeen als voor den heer Vesters persoonlijk. De voorzitter dankte voor deze vriendelijke woorden.

Besloten werd op Zondag 23 October de jaarvergadering te houden (zie elders de agenda), waarvoor de agenda voorloopig werd vastgesteld.

De heer Bruysten deed mededeeling van stappen voor erkenning der Kath. Journalistenvereeniging bij de autoriteiten, waaromtrent nadere maatregelen besproken werden. De agenda-punten: Excursie, Retraite en Perscongres waren tenslotte onderwerp van breedvoerige besprekingen.

De Salarisregeling.

Onze collega's van de *Maasbode* mochten per 1 Augustus wederom een flinke salarisverhoging ontvangen. Wij vernemen, dat de salarissen aan dit blad algemeen — meerdere zelfs zeer beduidend — boven de regeling uitgaan. Een voorbeeld dat navolging moge vinden!

Die navolging is inderdaad nog zéér noodig, want we hooren, dat er nog bladen zijn — en nog wel van groote beteekenis — die nog ver beneden het minimum gaan.....

Voorgesteld als lid:

J. J. Th. Bijkerk, redacteur „Ons Noorden”, te Groningen; voorgesteld door de heeren Vesters en Stolwijk.

F. J. de Fraiture, redacteur „Overijsselsch Dagblad”, Rhijnvis Feithlaan 9, Zwolle; voorgesteld door de heeren S. Bruijsten en J. H. A. Schuurs.

A. C. van Berckel, redacteur „Nieuwe Zuid-Hollander”, te Gouda; voorgesteld door de collega's Vesters en Stolwijk.

J. G. Bruning, Straalmanstraat 1, te Nijmegen; voorgesteld door de collega's H. Vlooswijk en G. Wijers.

Aangenomen als lid:

Bernard Verhoeven, redacteur „Het Centrum”, te Arnhem.

Adresverandering.

Het particuliere adres van collega W. J. Putman is: Marnixkade 108huis, Amsterdam.

Het particulier adres van collega Jac. v. d. Peyl is: Brusselschestraat 124, Maastricht.

Het particulier adres van collega G. P. Wijers is: Groesbeekscheweg 187 (Groenewoud), Nijmegen.

Verhuisd:

Jacq. van der Marck, van Golziusstraat 5 naar Parade 66, Venlo.

Binnenlandsche Kroniek.

Jubilea.

15 Sept. was er een dubbele feestdag aan „De Nieuwe Courant”. De heeren F. Lapidoth en G. J. H. van de Vijver vierden beiden hun 60en verjaardag.

Buitenlandsche Kroniek.

Duitschland.

Te Stettin is met een kapitaal van 7 miljoen mark een maatschappij gevormd, die een dagelijks verschijnend blad wil uitgeven, dat met de Duitse volkspartij in betrekking staat. Leider is de Duitse afgevaardigde dr. Mittelman.

Rusland.

In het Russische gouvernement Moskou, dat ongeveer zoo groot is als België en van alle gebieden der sovjet-regeering het dichtst bevolkt is, bestaan op het oogenblik slechts negen kranten. Drie daarvan konden wegens papiergebrek evenwel niet langer verschijnen. Slechts één krant komt nog dagelijks uit en de oplage van dit blad bedraagt 2000 exemplaren. De oplagen der vijf andere bladen zijn resp. 1400, 2600, 1500, 1000 en 200 exemplaren.

ADVERTENTIËN.

**H.H. JOURNALISTEN
KOOPT UW RIJWIEL HIER!!**

SIMPLEX
met **DUNLOP** banden
het **beste** aan de **markt**.

ENGELSCH RIJWIEL (1 jaar garantie) f 125.—
Verder alle mogelijke **ONDERDEELEN, enz.**

GEBR. DE KONING - DEN HAAG
127 VALKENBOSCHLAAN 127